

ARTICLE INFO

Received: 28th March 2023

Accepted: 06th April 2023

Online: 07th April 2023

KEY WORDS

Gingivitis, ekologiya, aholi, diabet, stomatologiya.

ANDIJON VILOYATIDA YASHOVCHI BOLALARDA GINGIVITNING TARQALISHINI O'RGANISH

Ataxanov Azizbek Abdusalomovich

Andijon davlat tibbiyot instituti Ortopedik stomatologiya va
Ortodontiya kafedrasida assistenti

<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.7808469>

ABSTRACT

Andijonda viloyati hududida so'nggi yillarda amalga oshirilgan ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar aholi uchun eng ommabop tibbiy yordam turlaridan biri bo'lgan stomatologiyaga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Nafaqat ushbu shaharda yashovchi aholiga, balki shifokorlarni og'iz bo'shlig'i kasalliklarini oldini olish bo'yicha profilaktika tadbirlariga jalb etish, shuningdek, ahvoli eng yomon ko'rsatkichlari bilan ko'rikdan o'tganlar guruhlarini dispanser hisobga olish zarur. dentoalveolyar tizim. Ishning maqsadi turli xil ekologik sharoitlarga ega bo'lgan shaharlarda yashovchi bolalarda gingivitning tarqalishini o'rganishdir.

Kirish

Tish milking yallig'lanish kasalligi barcha yoshdagi odamlarda, shu jumladan bolalar orasida keng tarqalgan. Bunday kasalliklar ko'pincha boshqa tish kasalliklari va tishlarning o'zini yo'qotishiga olib keladi [4,7,9].

Shuning uchun, og'iz bo'shlig'ining barcha kasalliklarini aniqlash va davolash uchun oddiygina zarur bo'lib, ular ko'pincha e'tibordan chetda qolishi mumkin. Andijonda so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar yillar, aholi uchun eng mashhur tibbiy yordam turlaridan biri bo'lgan stomatologik yordamga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Aholiga stomatologik yordam ko'rsatishni yaxshilash muammolarini hal qilishning murakkabligi aholi orasida stomatologik tizim kasalliklarining yuqori va ortib borayotgani bilan belgilanadi [1,2,4]. Stomatologik yordamni takomillashtirish muammolaridan biri tish kasalliklarining oldini olishdir. Adabiyotlarning katta qismi tish kasalliklarining oldini olish muammolariga bag'ishlangan [1,3,8].

Ushbu kasallikning lokalizatsiyasi asosan bir xil -gigienik choralarga mos kelmaydigan barcha hududlar [9]. Bunday qismlarga barcha chaynash tishlarining interdental bo'shliqlari kiradi. Ushbu kasallikning xavf guruhiga homilador ayollar, o'smirlar va diabetga chalingan odamlar kiradi [5,6].

Ishning maqsadi: Turli xil atrof-muhit sharoitlari bo'lgan shaharlarda yashovchi bolalarda gingivitning tarqalishini o'rganish.

Materiallar va usullar. Tish kasalliklarining oldini olish dasturini ishlab chiqish va amalga oshirish, stomatologik davolash va profilaktika yordamiga bo'lgan

ehtiyoj, standartlarini hisoblash uchun o'rganilayotgan aholi guruhlari orasida tish kasalliklari darajasi va tuzilishini tavsiflovchi ma'lumotlar muhim ahamiyatga ega. Shundan kelib chiqib, biz Andijon shahar aholisi bolalari o'rtasida JSST tomonidan tavsiya etilgan yosh guruhlariga bo'lingan holda stomatologik tekshiruv o'tkazdik. Shu munosabat bilan aholining og'iz bo'shlig'i holatining antropotexnogen muhit omillari ta'siriga bog'liqligi atrof-muhit ifloslanishi har xil bo'lgan ikkita shaharda o'rganildi.

Tadqiqot uchun 2 ta shahar aniqlandi: Asaka shahri bizning tadqiqotimizda atmosfera havosi oltingugurt dioksidi, azot va uglerod oksidi, ammiak va sanoat korxonalarini tomonidan chiqariladigan chang bilan ifloslangan eksperimental deb topildi; Eng maqbul ekologik sharoitga ega Andijon shahri.

Bolalar va yoshlar populyatsiyasini tekshirish jarayonida periodontal patologik o'zgarishlarning chastotasi va xarakterini, ularning yosh dinamikasini o'rganish rejalashtirilgan. Quyidagi klinik ko'rsatkichlar aniqlandi: og'iz gigienasi darajasi; og'iz bo'shlig'i vestibulyar yumshoq to'qimalarining tuzilishini buzish. Og'iz bo'shlig'i vestibulyulining buzilishi va dentoalveolyar anomaliyalarning turi farqlanmagan, faqat ularning mavjudligi yoki yo'qligi qayd etilgan.

Kasallikning dastlabki belgilari allaqachon sut chaqishida topilgan va yoshi bilan kasallikning chastotasi va zo'ravonligi ortadi. Bolalarda gingivit juda kam uchraydi, ayniqsa 3 yoshgacha bo'lgan yosh guruhida - alohida holatlar. 6 yoshgacha bo'lgan bolalarda Andijon va Asaka shaharlarida mos ravishda $20,16 \pm 1,37\%$ dan $28,50 \pm 1,36\%$ gacha tashxis qo'yilgan (1-jadval).

1-jadval

Gingivitning tarqalishi (%) ($M \pm m$) Andijon Asaka

Yoshi, yillari	Andijon	Asaka
3 yilgacha	$1,46 \pm 0,15$	$1,85 \pm 0,12$
36 yil	$20,16 \pm ,37$	$28,50 \pm 1,3$
6-15 yosh	$32,17 \pm 3,2$	$39,15 \pm ,52$
15-18 yosh	$35,14 \pm 2,8$	$40,23 \pm 3,7$

6-15 yoshdagi $32,17 \pm 3,22$ dan $39,15 \pm 2,52\%$ gacha bo'lgan tekshirilayotgan maktab o'quvchilaridagi ko'rsatkichlar qiymatlarini sezilarli darajada o'zgartirish; 15-18 yosh Andijon va Asaka shaharlarida $35,14 \pm 2,88$ dan $40,23 \pm 3,79\%$ gacha.

Asaka shahrida gingivit boshqa shaharlarga qaraganda maktabgacha yoshdagi bolalarda ko'proq uchraydi. Asaka shahridagi maktabgacha yoshdagi bolalarda gingivit ko'rsatkichlari qiymati Andijon shahridagi maktabgacha yoshdagi bolalarga nisbatan o'rtacha 24,76 foizga, maktab o'quvchilarida esa shunga o'xshash ko'rsatkichlar o'rtacha 17,41 foizga yuqori.

Shaharlarda maktab o'quvchilarida gingivitning nisbatan past chastotasi qayd etilgan, keyin 6-15 yoshda u 1,4-1,6 baravar ko'payadi. Gingivit chastotasining to'lqinga o'xshash dinamikasi yallig'lanish o'zgarishlarini ko'rsatadi.

PMA indeks qiymati ($M \pm m\%$)

Yoshi, yillari	Andijon	Asaka
3 yilgacha	0,23±0,04	0,26±0,03
36 yil	2,34±0,13	2,44±0,4
6-15 yosh	2,43±0,14	3,74±0,45
15-18 yosh	3,68±0,41	3,87±0,25

Periodontal kasallik o'z-o'zidan to'xtashi mumkin. Qizlarda gingivit o'g'il bolalarga qaraganda 5,3 - 8,9% kamroq uchraydi, ammo bu farqlar statistik ahamiyatga ega emas.

Og'iz bo'shlig'i gigienasini baholash va gigiena vositalaridan foydalanish samaradorligini aniqlash, shuningdek, tish va periodontal kasalliklar etiologiyasida gigiena rolini aniqlash uchun biz blyashka bilan qoplangan tish yuzasining ulushini aniqladik (Green-Vermilion indeksi) gingivitli bolalarda sog'lom odamlarga nisbatan. Ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, buzilmagan periodont bilan har bir shahardagi yosh guruhlarida va o'rtasidagi tekshirilayotgan shaharlarning bolalarida Green-Vermilion indeksining qiymati juda taqqoslanadi. Shu bilan birga, 6-15 yosh guruhida ko'rsatkich biroz yuqoriroq bo'lgan, ammo o'rtacha qiymatga nisbatan bu farqlar sezilarli emas ($P>0,05$). IN umuman qabul qildi. Ma'lumotlar guvohlik berish O hajmi, Nimada o'rganilayotgan aholi guruhlarida, hatto sog'lom periodont bo'lsa ham, tish yuzasining 50% (indeks 1,5) dan 80,0% gacha (indeks 2,4) blyashka qoplanadi.

Og'iz bo'shlig'ining gigienik holati barcha tekshirilgan guruhlarda qoniqarsiz edi. Gingivit bilan og'iz gigienasi ko'rsatkichlarining qiymati buzilmagan periodontal kasallikdan ko'ra yomonroqdir.

Tekshirilayotgan maktab o'quvchilarida periodontal kasalliklar kataral gingivit ko'rinishidagi yuzaki yallig'lanish bilan ifodalanadi. Terapiyasiz kataral giginat deyarli muqarrar ravishda periodontit va periodontal kasallikning boshqa og'ir shakllariga aylanadi.

Alveolyar jarayonlarning suyagidagi destruktiv o'zgarishlar asosan 15-18 yoshli o'smirlarda topilgan. Periodontal kasalliklarning tarqalishi va intensivligi ko'rsatkichlari 15 yoshdan oshgan odamlarda maksimaldir.

Xulosa.

Yuqorida aytilganlarga asoslanib, bolalar va o'smirlar orasida periodontal kasalliklarning tarqalishi juda yuqori, degan xulosaga kelish mumkin. Eng keng tarqalgan kasallik kataral gingivitdir.

Erta bolalikdan boshlab 3 yoshdan boshlab periodontal yallig'lanish va og'iz bo'shlig'ining yomon gigienasi qayd etilgan. Ekologiyasi sanoat korxonalarida chiqindilari bilan ifloslangan, o'rganilgan Asaka shahrida bu ko'rsatkichlar yomonroq.

Shu bois nafaqat ushbu shaharda yashovchi aholiga, balki shifokorlarni og'iz bo'shlig'i kasalliklarining oldini olish bo'yicha profilaktika tadbirlariga jalb etish, shuningdek, og'iz bo'shlig'i kasalliklari ko'rsatkichlari eng yomon bo'lgan tibbiy ko'rikdan o'tganlar guruhlarini dispanser hisobga olish zarur. dentoalveolyar tizimning holati.

References:

1. Изучение стоматологической заболеваемости детского населения Санкт-Петербурга по данным эпидемиологического обследования / Е.О. Данилов, Р.Н.

Жапакова // Стоматология детского возраста и профилактика.-2008. – Т. 7, № 4 (27). – С. 3-5.

2. Караков К.Г. Опыт клинического применения лазерной фотодинамической системы в стоматологии / К.Г.Караков, Э.Э.Хачатурян, З.А.Сеираниду

3. // Пародонтология. 2012. Т. 17. № 1. С. 61-63.

4. Караков К.Г., Соловьева О.А., Алфимова А.О., Хачатурян Э.Э., Мхитарян А.К. Лечение хронических генерализованных катаральных гингивитов с применением иммобилизованных препаратов в сборнике: актуальные вопросы современной медицины/ Сборник научных трудов по итогам межвузовской ежегодной заочной научно- практической конференции с международным участием. Некоммерческое партнёрство

5. «Инновационный центр развития образования и науки». Екатеринбург, 2014. С. 213-215.

6. Короткова А.П. Диагностическое значение стоматологического статуса и электролитного состава ротовой жидкости при неспецифических хронических гастродуоденитах у детей//Стоматология детского возраста и профилактика. 2002. № 1-2. С. 40.

7. Кружалова О.А. Хронический гингивит у подростков в период полового созревания : автореф. дис. ... канд. мед. наук / О.А. Кружалова ; М.,2000.- 21 с.

8. Лепехина О.А. Распространенность и особенности клинического течения гингивитов у школьников города Воронежа в различные возрастные периоды: Авторефк.м.н.-Воронеж, 2011-24с.

9. Масумова В.В., Булкина Н.В., Осипова Ю.Л., Савина Е.А., Александрова Е.А. Отдаленные результаты лечения хронических гингивитов. Современные наукоемкие технологии. 2008. № 3. С. 56

10. Ризаев Я.А. (2008). Распространенность болезней пародонта среднего городского населения Узбекистан [Распространенность заболеваний пародонта среди городского населения Узбекистана] Med.jurnal Узбекистана, (4), 55-58.

11. Трифонов В.Д., Белякова Т.Д., Зубрицкая С.П., Шубин А.С. Ионный состав слюны как показатель моторных нарушений верхних отделов желудочно-кишечного тракта у детей// Русский медицинский журнал. 2003. Т. 11. № 3. С. 97.